NORAKSTS
Lieta Nr.A42427806
AA43-0032-10/13

SPRIEDUMS
Latvijas tautas vārdā

Rīgā 2010.gada 21.maijā

Administratīvā apgabaltiesa šādā sastāvā:
tiesas sēdes priekšsēdētāja S.Kanenberga,
tiesneši U.Mihailova un E.Puriņš

piedaloties pieteicēja *A.K.* pārstāvei *J.K.*, atbildētājas Latvijas Republikas pieaicinātās iestādes Valsts robežsardzes pārstāvim *V.R.* un Drošības policijas pārstāvim *I.R.*,

atklātā tiesas sēdē izskatīja administratīvo lietu, kas ierosināta, pamatojoties uz *A.K.* pieteikumu par Valsts robežsardzes 2006.gada 25.maija lēmuma Nr.393 atcelšanu, jauna administratīvā akta izdošanu un personiskā kaitējuma atlīdzinājumu Ls 2000 apmērā, sakarā ar Valsts robežsardzes apelācijas sūdzību un *A.K.* pretapelācijas sūdzību par Administratīvās rajona tiesas 2007.gada 8.novembra spriedumu daļā.

Aprakstošā daļa

[1] Ar Iekšlietu ministrijas 2004.gada 2.septembra vēstuli Nr.1/43-770-K *A.K.* (turpmāk arī – pieteicējs) darīts zināms par iekļaušanu to personu sarakstā, kurām ieceļošana Latvijas Republikā liegta uz nenoteiktu laiku.

Ar Pilsonības un migrācijas lietu pārvaldes (turpmāk arī – PMLP) 2004.gada 2.septembra lēmumu Nr.895 pieteicējam anulēta termiņuzturēšanās atļauja Latvijas Republikā.

2004.gadā 3.septembrī Valsts robežsardze no Drošības policijas piespiedu kārtā nogādāja pieteicēju Rīgas Tirdzniecības brīvostā Ostas muitas zonā, kur viņu administratīvi aizturēja apstākļu noskaidrošanai. Par minēto faktu tika sastādīts administratīvās aizturēšanas protokols Nr.133. Pēc tam saskaņā ar Imigrācijas likuma 51.pantu par ārzemnieka aizturēšanu tika sastādīts protokols Nr.134, kurā norādīts, ka pieteicējs aizturēts un ievietots Valsts robežsardzes Rīgas pārvaldes nelegālo imigrantu pagaidu uzturēšanās apakšnodaļā.

Ar PMLP Personu statusa kontroles departamenta 2004.gada 3.septembra lēmumu Nr.2515 noteikts, ka pieteicējs piespiedu kārtā izraidāms no Latvijas Republikas.

[2] 2004.gada 24.novembrī Administratīvajai rajona tiesā saņemts pieteicēja pieteikums, kurā lūgts atzīt vairākus ar aizturēšanu un izraidīšanu

2004.gada 3.septembrī saistītos administratīvus aktus par prettiesiskiem un atlīdzināt morālo un materiālo kaitējumu.

Ar Administratīvā rajona tiesas 2005.gada 3.oktobra spriedumu Valsts robežsardzei uzlikts par pienākumu novērtēt pieteicēja aizturēšanas tiesiskumu 2004.gada 3.septembrī un viena mēneša laikā izdot administratīvo aktu. Spriedums minētajā daļā netika pārsūdzēts un stājās spēkā 2005.gada 24.oktobrī. Tādējādi līdz 2005.gada 24.novembrim Valsts robežsardzes priekšniekam bija jāizdod spriedumā minētais administratīvais akts, kas netika izdarīts.

[3] 2006.gada 24.aprīlī pieteicējs vērsies ar iesniegumu Valsts robežsardzē par administratīvās lietas izskatīšanu un zaudējumu atlīdzināšanu. Iesniegumā lūgts atzīt abas aizturēšanas 2004.gada 3.septembrī par prettiesiskām, kā arī atlīdzināt personisko un morālo kaitējumu Ls 500 apmērā.

Ar Valsts robežsardzes 2006.gada 25.maija lēmumu Nr.393 (turpmāk arī – Lēmums) nolemts 2004.gada 3.septembra administratīvos aktus Nr.133 un Nr.134 atzīt par tiesiskiem, kā arī nolemts noraidīt pieteicēja lūgumu par personiskā un morālā kaitējuma atlīdzināšanu.

Lēmums pamatots ar turpmāk minētajiem argumentiem.

[3.1] 2004.gada 3.septembrī Valsts robežsardzes amatpersonas saņēma informāciju, ka ar iekšlietu ministra lēmumu pieteicējs iekļauts to ārzemnieku sarakstā, kuriem ieceļošana Latvijas Republikā aizliegta, un ar PMLP lēmumu pieteicējam anulēta uzturēšanās atļauja.

Atbilstoši Imigrācijas likuma 4.panta pirmās daļas otrajam punktam ārzemnieks ir tiesīgs uzturēties Latvijas Republikā, ja viņam ir derīga uzturēšanās atļauja. Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa (turpmāk arī – LAPK) 190.^{13}pantā paredzēta ārzemnieka atbildība par uzturēšanos Latvijas Republikā bez derīgas vīzas vai uzturēšanās atļaujas.

Saskaņā ar LAPK 254.panta 2.punktu Valsts robežsardzes amatpersonas ir pilnvarotas ar likumu administratīvā kārtā aizturēt personu, kura izdarījusi administratīvo pārkāpumu, ja izdarīti administratīvie pārkāpumi, kuru izskatīšana ir Valsts robežsardzes kompetencē (..).

Saņemtā informācija no kompetentām iestādēm un iepriekš minētās tiesiskās sekas par uzturēšanās kārtības Latvijas Republikā pārkāpumu, Valsts robežsardzes amatpersonām radīja pietiekamu pamatu pieņēmumam par LAPK 190.^{13}pantā paredzētā administratīva pārkāpuma esamību.

Ievērojot LAPK 237.pantā noteikto, 2004.gada 3.septembrī Valsts robežsardze no Drošības policijas nogādāja pieteicēju Valsts robežsardzes Rīgas pārvaldes administratīvajā ēkā Rīgas Tirdzniecības brīvostā Ostas muitas zonā, kur viņu administratīvi saskaņā ar LAPK 252-257.pantu aizturēja apstākļu noskaidrošanai.

[3.2] Lietas apstākļu noskaidrošanas gaitā Valsts robežsardze saņēma rakstisku apliecinājumu kompetentās valsts iestādes informācijai un iepazīstināja pieteicēju ar iekšlietu ministra 2004.gada 2.septembra informatīvo vēstuli Nr.l/43-770-K par lēmumu par iekļaušanu sarakstā un PMLP 2004.gada 2.septembra lēmumu Nr.895 par pieteicēja uzturēšanās atļaujas anulēšanu. Atbilstoši Administratīvā procesa likuma (turpmāk arī – APL) 70.panta pirmajai

daļai lēmums par uzturēšanās atļaujas anulēšanu stājās spēkā 2004.gada 3.septembrī, tas ir, dienā, kad Valsts robežsardzes amatpersonas paziņoja to pieteicējam.

Ņemot vērā, ka APL 358.panta pirmajā daļā noteiktas adresāta tiesības administratīvo aktu izpildīt labprātīgi un to, ka pieteicējam nebija iespējas lēmumu par uzturēšanās atļaujas anulēšanu izpildīt labprātīgi vai pārsūdzēt likumā noteiktajā kārtībā, Valsts robežsardzes amatpersonas konstatēja, ka nav LAPK 190.^{13}pantā paredzētā administratīvā pārkāpuma sastāva.

[3.3] Valsts robežsardzei, kas atbilstoši Robežsardzes likuma 2.pantam ir iekšlietu ministra pārraudzībā esoša tiešās pārvaldes iestāde, nebija nekāda pamata apšaubīt kompetento valsts iestāžu informācijas esamību, uz kuras pamata pieņemts vadošās valsts pārvaldes iestādes iekšlietu nozarē vadītāja (iekšlietu ministra) lēmums par iekļaušanu sarakstā.

Ņemot vērā minēto, iestāde uzskatīja, ka pieteicēja aizturēšana notika atbilstoši Imigrācijas likuma tiesību normām.

[3.4] Saskaņā ar Valsts pārvalžu iestāžu nodarīto zaudējumu atlīdzināšanas likuma 5.panta pirmo daļu tiesības uz zaudējuma atlīdzinājumu ir cietušajam, proti, privātpersonai, kas ir prettiesiska administratīvā akta adresāts.

[4] 2006.gada 28.jūnijā Administratīvajā rajona tiesā saņemts pieteicēja pieteikums par Lēmuma atcelšanu, jauna administratīvā akta izdošanu, kā arī morālā un personiskā kaitējuma atlīdzību Ls 2000 apmērā.

Pieteikums pamatots ar turpmāk minētajiem argumentiem.

[4.1] Pieteicējs norādīja, ka saskaņā ar LAPK 252.pantu un APL 65.pantu administratīvā aizturēšana ir izdošanas izvēles administratīvais akts, kas prasa veikt lietderības izvērtēšanu. Attiecīgi Valsts robežsardzei bija jāatsakās aizturēt pieteicēju, norādot uz policijas tiesībām veikt aizturēšanu un pēc tam nodot aizturēto robežsardzei kopā ar visiem dokumentiem. Ja policijai nebija iemesla aizturēt pieteicēju, tad to nebija pamata veikt arī Valsts robežsardzei. Tāpat iestādei „apstākļu noskaidrošanai" nebija nepieciešams ierobežot pieteicēja brīvību.

Pieteicēja ieskatā nav izpildīti izvēles administratīvā akta būtiskie priekšnoteikumi, proti, nepieciešamība, vajadzība un atbilstība atbilstoši APL 66.pantam. Kļūdas valsts iestāžu sadarbībā nav uzskatamas par attaisnojumu personas brīvības ierobežošanai. Pieteicējs uzskatīja, ka iestādes rīcība bija pilnīga patvaļa, jo aizturēšanas brīdī viņš nezināja par 2004.gada 2. un 3.septembra lēmumiem. Aizturot viņu, Valsts robežsardze nesniedza nekādus paskaidrojumus, bet iesēdināja dienesta mašīnā un kaut kur aizveda, kas radīja psiholoģisku diskomfortu un bailes no citu nelikumīgu piespiedu līdzekļu izmantošanas.

[4.2] Pieteicējs norādīja, ka viens no Imigrācijas likuma 51.pantā paredzētās aizturēšanas priekšnoteikumiem ir tas, ka aizturēšana iespējama uz kompetentu iestāžu atzinuma pamata, kas minētā panta otrās daļas izpratnē ir Satversmes aizsardzības biroja direktors, Valsts policijas vai Drošības policijas priekšnieks. Atzinumam ir jābūt rakstiskam un adresētam Valsts robežsardzei. Šāda atzinuma lietā nav.

Valsts robežsardze atsaukusies uz Pilsonības un migrācijas lietu pārvaldes rīcībā esošu atzinumu. Tomēr Pilsonības un migrācijas lietu pārvalde paziņoja, ka šāda atzinuma tās rīcībā nav. Valsts robežsardze atsaukusies arī uz iekšlietu ministra vēstuli pieteicējam, kur viņam tiek paziņots par iekļaušanu sarakstā. Pieteicējs ieskatā minētā vēstule nav kompetentas iestādes atzinums Imigrācijas likuma 51.panta otrās daļas izpratnē, jo iekšlietu ministrs nav kompetenta iestāde, pieteicējam adresētais lēmums nav paziņojums robežsardzei, lēmums nesatur draudu aprakstu.

[4.3] Pieteicēja ieskatā, ka iestāde, nezinot, kāda konkrēti ir informācija par pieteicēju un kāda ir viņa radīto draudu intensitāte, nevarēja izvērtēt aizturēšanas lietderību, un tādēļ ir pieļāvusi būtisku procesuālo pārkāpumu.

[5] 2006.gada 17.jūlijā Administratīvajā rajona tiesā saņemti Valsts robežsardzes (turpmāk arī – atbildētāja) rakstveida paskaidrojums, kurā atbildētāja norādīja, ka pieteicēja pieteikums uzskatāms par noraidāmu, tādēļ to neatzīst.

[5.1] Drošības policija ir Iekšlietu ministrijas pārraudzībā esoša valsts drošības iestāde. Atbilstoši Valsts drošības iestāžu likuma 5.panta septītajai daļai neviens, izņemot amatpersonas, kuras tam īpaši pilnvarojis likums, nav tiesīgs iejaukties valsts drošības iestāžu un to amatpersonu darbībā, ja vien tā nav pretlikumīga. Tādējādi neviens Valsts robežsardzes darbību regulējošais normatīvais akts nenosaka tiesības Valsts robežsardzei iejaukties valsts drošības iestāžu un to amatpersonu darbībā, Valsts robežsardzei nav tiesības norādīt Drošības policijai uz noteiktu rīcību, kā arī Valsts robežsardzes funkcijās un uzdevumos neietilpst Drošības policijas amatpersonu darbības uzraudzība. Tādēļ nav pamatots pieteicēja arguments, ka Valsts robežsardzei bija jāatsakās aizturēt pieteicēju, norādot uz policijas tiesībām pašai veikt aizturēšanu un pēc tam nodot aizturēto Valsts robežsardzei kopā ar visiem dokumentiem.

[5.2] Atbildētāja ir veikusi lietderības apsvērumu izvērtēšanu un uzskatījusi, ka šajā situācijā ir nepieciešama pieteicēja aizturēšana un LAPK 190.[13] pantā paredzētā administratīvā pārkāpuma lietas apstākļu noskaidrošana, jo, pārkāpjot uzturēšanās noteikumus Latvijas Republikā, pieteicējs apdraud noteikto pārvaldes kārtību. Pārkāpuma gadījumā Valsts robežsardzei ir jāizdod obligāts administratīvai akts, lai turpmāk novērstu noteiktās pārvaldes kārtības apdraudējumu un citu tiesību pārkāpumus. Ņemot vērā nepieciešamību noskaidrot minētā administratīvā pārkāpuma lietas apstākļus, pieteicēja tiesību aizskārums – izdotais administratīvais akts (2004.gada 3.septembra pieteicēja administratīvās aizturēšanas protokols Nr.133) ir samērīgs ar sabiedrības interešu ieguvumu.

[6] Ar Administratīvās rajona tiesas 2007.gada 8.novembra spriedumu nolemts apmierināt pieteicēja pieteikumu daļā, atcelt Lēmumu daļā par pieteicēja aizturēšanas 2004.gada 3.septembrī saskaņā ar Imigrācijas likuma 51.pantu atzīšanu par tiesisku un par atteikumu atlīdzināt pieteicējam personisko un morālo kaitējumu. Savukārt nolemts noraidīt pieteicēja pieteikumu daļā par administratīvās aizturēšanas 2004.gada 3.septembrī atzīšanu par tiesisku. Tāpat

tiesa nolēma uzlikt par pienākumu Valsts robežsardzei viena mēneša laikā no sprieduma spēkā stāšanās dienas izdot administratīvo aktu, nolemjot ne vēlāk kā viena mēneša laikā kopš nolēmuma pieņemšanas dienas izmaksāt pieteicējam morālā kaitējuma atlīdzinājumu Ls 100 apmērā.

Spriedums pamatots ar turpmāk minētajiem argumentiem.

[6.1] Tiesai jāpārbauda Lēmuma tiesiskums, vai atbildētāja pamatoti ir atteikusies izmaksāt morālo kaitējumu pieteicējam, par: 1) pieteicēja aizturēšanu 2004.gada 3.septembrī, plkst.16:13, par ko sastādīts administratīvās aizturēšanas protokols Nr.133; 2) pieteicēja aizturēšanu 2004.gada 3.septembrī, plkst.17:30, par ko sastādīts protokols Nr.134 par ārzemnieka aizturēšanu saskaņā ar Latvijas Republikas Imigrācijas likuma 51.pantu.

[6.2] Tiesa atzina, ka personu ir tiesības administratīvi aizturēt ne tikai administratīvā pārkāpumu protokola sastādīšanai, bet arī lietas apstākļu noskaidrošanai, pie kam, lietas apstākļu noskaidrošanas nepieciešamības gadījumā administratīvās aizturēšanas ilgums var pārsniegt trīs stundas. Vērtējot minēto tiesību normu kopsakarā ar LAPK 252.pantu, kā arī LAPK 238.[1]pantu, tiesa secina, ka ne vienmēr, personu administratīvi aizturot, iestādei ir jāpārzina šīs aizturēšanas rezultāts, t.i., persona netiek aizturēta tikai administratīvā pārkāpuma protokola sastādīšanai, bet arī personības vai lietas apstākļu noskaidrošanai. Tātad, arī pastāvot šaubām par administratīvo pārkāpumu no personas puses, Valsts robežsardze ir tiesīga aizturēt personu, lai noskaidrotu apstākļu kopumu, kas nepieciešams lēmuma pieņemšanai saskaņā ar LAPK 238.[1]pantu. Tiesas ieskatā būtu nepamatota atbildētāja rīcība, ja persona netiktu aizturēta, bet pēc tam lietas apstākļu noskaidrošanas rezultātā nāktos secināt, ka tomēr persona ir izdarījusi administratīvo pārkāpumu vai arī aizturēšana bijusi obligāta.

[6.3] Atbildētājas argumenti, ka pēc pieteicēja administratīvās aizturēšanas ir noskaidroti lietas apstākļi, atbilst lietā esošajiem pierādījumiem. Atbildētājs paskaidro, ka pēc pieteicēja aizturēšanas ir iegūta informācija un konkrēti – saņemti Latvijas Republikas iekšlietu ministra 2004.gada 2.septembra lēmums Nr.1/43-770-K un Pilsonības un migrācijas lietu pārvaldes 2004.gada 2.septembra lēmums Nr.895. Ar minētajiem lēmumiem iepazīstināts arī pieteicējs, tādējādi nodrošinot šo lēmumu stāšanos spēkā. Taču administratīvo pārkāpumu pieteicēja darbībās atbildētājs nav konstatējis, ko apliecina fakts, ka pieteicējam nav ticis sastādīts administratīvā pārkāpuma protokols un pieteicējs nav ticis administratīvi sodīts. Vienlaikus minētais apliecina to, ka 2004.gada 3.septembrī līdz plkst.17:30 pieteicēja darbībās, uzturoties Latvijas Republikā bez derīgas vīzas vai uzturēšanās atļaujas nebija pārkāpuma.

[6.4] Tiesa nekonstatēja rakstisku paziņojumu no Satversmes aizsardzības biroja direktora, Valsts policijas priekšnieka vai Drošības policijas priekšnieka un piekrīt pieteicēja viedoklim, ka mutisks paziņojums no Drošības policijas darbinieka nav uzskatāms par Imigrācijas likuma 51.panta otrās daļas izpildi un pirmās daļas 2.punkta izpildi.

Pie šādiem apstākļiem tiesa atzina, ka pieteicēja aizturēšana 2004.gada 3.septembrī, plkst.17:30 nav bijusi tiesiska un Lēmums daļā par šīs aizturēšanas atzīšanu par tiesisku ir nepamatots.

[6.5] Vienlaikus ar prasījumu par Lēmuma atcelšanu pieteicējs ir vēlējies saņemt morālā un personiskā kaitējuma atlīdzību Ls 2000 apmērā.

Tiesas ieskatā, ir pierādīts pieteicēja tiesību vai ar likumu aizsargāto interešu aizskārums. Proti, ar šo spriedumu vienlaikus tiek atzīta par prettiesisku atbildētāja 2004.gada 3.septembrī, plkst.17:30 veiktā aizturēšana attiecībā pret pieteicēju.

[6.6] Novērtējot pieteicēja pieteikumu par morālā kaitējuma Ls 2000,00 apmērā atlīdzināšanu, tiesa atzina, ka šāds pieteicēja prasījums ir apmierināms daļēji, ievērojot turpmākos apsvērumus.

Tiesas ieskatā, lai noteiktu morālā kaitējuma atlīdzinājuma apmēru, ir būtiski noskaidrot, kādas tiesības pieteicējs zaudējis līdz ar prettiesisko faktisko rīcību, vai šis zaudējums ir neatgriezenisks, vai pieteicējam bija iespējams novērst šo zaudējumu, cik ilgi pieteicēja tiesības tika ierobežotas.

Tiesa uzskata, ka aizturot pieteicēju 2004.gada 3.septembrī no plkst.17:30 līdz plkst.17:45, būtiski netika skartas pieteicēja tiesības, jo šī aizturēšana bija īslaicīga un pati par sevi neradīja tiesiskas sekas pieteicējam. Tiesiskas sekas pieteicējam radīja 2004.gada 3.septembrī pieņemtais Pilsonības un migrācijas lietu pārvaldes Personu statusa kontroles departamenta lēmums Nr.2515, ar kuru noteikts, ka pieteicējs piespiedu kārtā izraidāms no Latvijas Republikas.

Savukārt jautājumā par minētā lēmuma Nr.2515 tiesiskumu un tā radītajām sekām Administratīvā rajona tiesa 2005.gada 3.oktobrī ir taisījusi spriedumu lietā Nr.A42176705, ar kuru Pilsonības un migrācijas lietu pārvaldes kā augstākas iestādes attiecībā pret Pilsonības un migrācijas lietu pārvaldes Personu statusa kontroles departamentu 2004.gada 21.oktobra lēmums Nr.1069 atzīts par spēkā neesošu daļā par uzturēšanās Latvijā tiesiskā pamata zaudēšanu pieteicējam (lietas 29.-44.lapas). Tiesa uzskata, ka izlemjot jautājumu par zaudējumu atlīdzību šajā lietā konkrētajā gadījumā ir jāvērtē tikai aizturēšanas fakts, kā to minētajā 2005.gada 3.oktobra spriedumā norādījusi Administratīvā rajona tiesa. Šajā lietā tiesai nav pamata vērtēt Valsts robežsardzes tālākās darbības pēc plkst.17:45, kad pieteicējs tika atbrīvots no aizturēšanas saskaņā ar aizturēšanas protokolu Nr.134.

Tiesa arī vienlaikus atzina, ka pieteicējam nebija nekādu iespēju no savas puses šo sev nodarīto morālo kaitējumu kaut kādā veidā mazināt, jo katrā ziņā viņam 2004.gada 3.septembrī bija jāpakļaujas tai kārtībai, kādu pieprasīja nodrošināt Valsts robežsardzes darbinieki, pildot dienesta pienākumus.

Taču, tiesas ieskatā, būtiski morālā kaitējuma apmēru ietekmē fakts, ka pieteicējs šādos apstākļos atradies nepilnu stundu, proti, 15 minūtes. Tiesas ieskatā, tas mazina morālā kaitējuma apmēru, jo ierobežojumi, kas radīti ar prettiesisku personas aizturēšanu, 15 minūtes bija paciešami.

Ievērojot minētos apsvērumus, tiesa uzskatīja, ka pieteicējam nodarītais morālais kaitējums ir novērtējams Ls 100 apmērā. Minētā summa tiesas ieskatā ir samērīga gan attiecībā pret atbildētāju, kas liks pārvērtēt savas pieļautās kļūdas, gan attiecībā pret pieteicēju, kuram šai summai būtu jāsniedz morāls gandarījums.

[7] Par Administratīvās rajona tiesas 2007.gada 8.novembra spriedumu daļā, ar kuru nolemts: 1) atcelt Lēmumu daļā par pieteicēja aizturēšanas 2004.gada 3.septembrī saskaņā ar Imigrācijas likuma 51.pantu atzīšanu par tiesisku un par atteikumu atlīdzināt pieteicējam personisko un morālo kaitējumu; 2) uzlikt par pienākumu Valsts robežsardzei viena mēneša laikā no sprieduma spēkā stāšanās dienas izdot administratīvo aktu, nolemjot ne vēlāk kā viena mēneša laikā kopš nolēmuma pieņemšanas dienas izmaksāt pieteicējam morālā kaitējuma atlīdzinājumu Ls 100 apmērā, Valsts robežsardze iesniedza apelācijas sūdzību.

Apelācijas sūdzība pamatota ar turpmāk minētajiem argumentiem.

[7.1] 2004.gada 3.septembrī, plkst.17:30 sastādot protokolu Nr.134 par ārzemnieka aizturēšanu saskaņā ar Imigrācijas likuma 51.panta pirmās daļas 2.punktu, kas noteic, ka Valsts robežsardzes amatpersonai ir tiesības aizturēt ārzemnieku, ja kompetentām valsts iestādēm, to skaitā Valsts robežsardzei, ir pamats uzskatīt, ka ārzemnieks rada draudus valsts drošībai vai sabiedriskajai kārtībai un drošībai, Valsts robežsardzes amatpersonu rīcībā bija informācija, ka attiecībā uz pieteicēju iekšlietu ministrs pieņēmis lēmumu par ārzemnieka iekļaušanu to personu sarakstā, kurām ieceļošana Latvijas Republikā aizliegta, jo pieteicējs rada draudus valsts drošībai un sabiedriskajai kārtībai. Apliecinājums minētajam faktam ir pieteicējam adresētā iekšlietu ministra 2004.gada 2.septembra vēstule Nr.1/43-770-K. Iekšlietu ministra lēmums pamatots ar Imigrācijas likuma 61.panta pirmā daļas 2.punktu, kas noteic, ka lēmumu par ārzemnieka iekļaušanu to personu sarakstā, kurām ieceļošana Latvijas Republikā aizliegta, pieņem iekšlietu ministrs, ja kompetentām valsts iestādēm ir pamats uzskatīt, ka ārzemnieks rada draudus valsts drošībai vai sabiedriskajai kārtībai, vai, ierodoties Latvijā, var traucēt pirmstiesas izmeklēšanu vai tiesībaizsardzības iestāžu darbu noziedzīga nodarījuma atklāšanā. Lai iekšlietu ministrs pieņemtu šāda rakstura lēmumu, atbilstoši Imigrācijas likuma 62.panta pirmajai daļai Satversmes aizsardzības biroja direktors, Valsts policijas, Drošības policijas vai Valsts robežsardzes priekšnieks par radītajiem draudiem valsts drošībai rakstveidā informē Pilsonības un migrāciju lietu pārvaldi. Attiecīgi iekšlietu ministra lēmuma pieņemšana norāda, ka Pilsonības un migrācijas lietu pārvalde bija informēta par pieteicēja radītajiem draudiem valsts drošībai vai sabiedriskajai kārtībai un drošībai.

Tādējādi Valsts robežsardzei, tieši nesaņemot kompetentās iestādes rakstveida atzinumu par ārzemnieka radītajiem draudiem atbilstoši Imigrācijas likuma 51.panta otrajai daļai, kas noteic, ka par nosacījumu, kompetentām valsts iestādēm, to skaitā Valsts robežsardzei, ir pamats uzskatīt, ka ārzemnieks rada draudus valsts drošībai vai sabiedriskajai kārtībai un drošībai esamību Satversmes aizsardzības biroja direktors, Valsts policijas un Drošības policijas priekšnieks rakstveidā informē Valsts robežsardzi, bija pietiekams pamats uzskatīt, ka pieteicējs rada draudus valsts drošībai vai sabiedriskajai kārtībai un drošībai.

Ievērojot minēto, atbildētāja uzskata, ka pieteicēja 2004.gada 3.septembra aizturēšana (aizturēšanas protokols Nr.134) atbilst Imigrācijas likuma tiesību normām un atzīstama par tiesisku.

[7.2] Vienlaicīgi atbildētāja uzskata, ka ir nepamatots tiesas uzliktais pienākums iestādei izdot administratīvo aktu par pieteicējam nodarītā morālā kaitējuma atlīdzinājumu Ls 100 apmērā, jo saskaņā ar Valsts pārvaldes iestāžu nodarīto zaudējumu atlīdzināšanas likuma 5.pantu tiesības uz zaudējuma atlīdzinājumu būtu tikai prettiesiskas pieteicēja aizturēšanas gadījumā.

[8] Par Administratīvās rajona tiesas 2007.gada 8.novembra spriedumu daļā, ar kuru nolemts: 1) noraidīt pieteicēja pieteikumu daļā par administratīvās aizturēšanas 2004.gada 3.septembrī atzīšanu par tiesisku; 2) uzlikt par pienākumu iestādei izdot administratīvo aktu, nolemjot ne vēlāk kā viena mēneša laikā kopš nolēmuma pieņemšanas dienas izmaksāt pieteicējam morālā kaitējuma atlīdzinājumu Ls 100 apmērā, pieteicējs iesniedza pretapelācijas sūdzību.

Apelācijas sūdzība pamatota ar turpmāk minētajiem argumentiem.

[8.1] Attiecībā uz atbildētājas iesniegto apelācijas sūdzību pieteicējs paskaidro, ka pēc Imigrācijas likuma 51.panta regulējuma atbildētājai ir jāsaņem kompetentas iestādes atzinums, tādējādi pasargājot indivīda brīvību no iespējamās valsts patvaļas. Pieteicēja ieskatā nav pieļaujama minētās tiesību normas cilvēktiesību pamata paplašināta interpretācija.

[8.2] Sākotnēji Drošības policijai bija zināmi apstākļi par pieteicēja iekļaušanu to personu sarakstā, kurām ieceļošana Latvijas Republikā ir aizliegta, un uzturēšanas atļaujas anulēšanu. Valsts robežsardzei minētos apstākļus vajadzēja vēl noskaidrot. Attiecīgi policijai arī bija pilnvaras aizturēt pieteicēju, bet policija to nav darījusi, jo nav saskatījusi pārkāpumu pieteicēja darbībās. Tādējādi par administratīvās aizturēšanas nelikumību uzskatāms fakts, ka viena kompetenta iestāde fiziski nodevusi pieteicēju citai kompetentai iestādei, kurai konkrētie aizturēšanas apstākļi vēl nav zināmi. Kā rezultātā tika ierobežota pieteicēja brīvība.

[8.3] Pieteicējs norāda, ka morālais kaitējums Ls 2000 apmērā radies pretlikumīgo aizturēšanu dēļ, iestādes necieņas dēļ pret cilvēktiesībām un procesuāliem termiņiem, kā arī, lai pieteicējs spētu apmaksāt juridiskos pakalpojumus, kas radušies konkrētās lietas ietvaros.

[9] 2008.gada 10.aprīlī Administratīvajā apgabaltiesā saņemts atbildētājas rakstveida paskaidrojums, kurā, pamatojoties uz Lēmumā, iepriekš sniegtajā rakstveida paskaidrojumā un apelācijas sūdzībā minēto argumentu pamata, norādīts, ka iestāde pieteicēja pretapelācijas sūdzību neatzīst, jo pieteicēja sūdzībā minētie argumenti uzskatāmi par nepamatotiem un maldīgiem.

[10] Ar Administratīvās apgabaltiesas 2009.gada 2.novembra lēmumu nolemts administratīvajā lietā atbildētāja pusē pieaicināt Drošības policiju.

[11] 2010.gada 5.janvārī Administratīvajā apgabaltiesā saņemts Drošības policijas (turpmāk arī – atbildētāja) rakstveida paskaidrojums.

Drošības policija, apkopojot informāciju par pieteicēju, konstatēja Imigrācijas likuma 61.panta pirmās daļas 2.punkta nosacījumu esamību, tas ir,

kompetentām valsts iestādēm ir pamats uzskatīt, ka ārzemnieks rada draudus valsts drošībai vai sabiedriskajai kārtībai un drošībai vai, ierodoties Latvijā, var traucēt pirmstiesas izmeklēšanu vai tiesībaizsardzības iestāžu darbu noziedzīga nodarījuma atklāšanā. Pamatojoties uz minēto, Drošības policija vērsās pie iekšlietu ministra ar lūgumu iekļaut pieteicēju to ārzemnieku sarakstā, kuriem ieceļošana Latvijas Republikā ir aizliegta, nosakot ieceļošanas liegumu uz nenoteiktu laiku. Ar iekšlietu ministra 2004.gada 27.maija rīkojumu Nr.530 Drošības policijas lūgums tika apmierināts.

Drošības policija norāda, ka pieteicējam termiņuzturēšanās atļauja bija izsniegta sakarā ar viņa laulībām ar Latvijas nepilsoni *J.B.* 2004.gada 8.augustā *J.B.* mirusi.

Ņemot vērā augstāk minēto, un atbilstoši Imigrācijas likuma 35.panta 11.punktam, vairs nepastāvēja apstākļi, uz kuriem pieteicējs bija saņēmis uzturēšanās atļauju. Tādēļ PMPL anulēja pieteicējam termiņuzturēšanās atļauju.

Valsts robežsardze, saņemot informāciju no kompetentām valsts iestādēm, proti, Drošības policijas un PMPL, ka *A.K.* nelikumīgi atrodas Latvijas Republikas teritorijā, veica šīs informācijas pārbaudi un realizāciju atbilstoši Robežsardzes likuma 13.panta 15.punktā noteiktajiem uzdevumiem.

[12] Tiesas sēdē pieteicēja pārstāve apelācijas sūdzību uzturēja un lūdza pieteikumu apmierināt, pamatojoties uz pieteikumā un apelācijas sūdzībā norādīto motīvu pamata. Valsts robežsardzes apelācijas sūdzību neatzina.

Valsts robežsardzes pārstāvis apelācijas sūdzību uzturēja uz tajā minēto argumentu pamata. Lūdza to apmierināt, bet pieteicēja apelācijas sūdzību un pieteikumu noraidīt.

Drošības policijas pārstāvis pieteicēja pieteikumu un apelācijas sūdzību neatzina.

Motīvu daļa

[13] Noklausījusies administratīvā procesa dalībnieku paskaidrojumus un izvērtējusi lietas materiālus, kā arī iepazinusies ar Drošības policijas informāciju, kas ir valsts noslēpuma objekts, Administratīvā apgabaltiesa atzīst, ka pieteicēja apelācijas sūdzība ir apmierināma, bet tiesvedība lietā par Valsts robežsardzes 2006.gada 25.maija lēmuma Nr.393 **atcelšanu** daļā par *A.K.* aizturēšanu saskaņā ar Imigrācijas likuma 51.pantu un personiskā un morālā kaitējuma atlīdzinājumu, ir izbeidzama.

[14] Administratīvā apgabaltiesa konstatē turpmāk minētos lietas faktiskos apstākļus.

[14.1] 2002.gada 30.septembrī pieteicējam izsniegta termiņuzturēšanās atļauja līdz 2006.gada 1.oktobrim, pamatojoties uz likuma „Pār ārvalstnieku un bezvalstnieku ieceļošanu un uzturēšanos Latvijas Republikā" (spēkā līdz 2004.gada 30.aprīlim) 25^1.pantu, sakarā ar laulībām ar Latvijas nepilsoni *J.B. (lietas lapa 81)*. *J.B.* mirusi 2004.gada 8.augustā.

[14.2] Kompetentas valsts iestādes – Drošības policija un Satversmes aizsardzības birojs – sniegušas informāciju par to, ka pieteicēja uzturēšanās

Latvijā rada tiešus draudus valsts drošībai vai sabiedriskajai kārtībai un drošībai un, pamatojoties uz Imigrācijas likuma (spēkā no 2003.gada 1.maija) 61.panta pirmās daļas 2.punktu un 63.panta trešās daļas 1.punktu, iekšlietu ministrs 2004.gada 27.maija pieņēmis rīkojumu Nr.530 par *A.K.* iekļaušanu to personu sarakstā, kurām ieceļošana Latvijas Republikā aizliegta.

[14.3] *A.K.* uzreiz netiek paziņots, ka sakarā ar iekšlietu ministra 2004.gada 27.maija rīkojumu Nr.530 ir iekļauts to personu sarakstā, kurām ieceļošana Latvijas Republikā aizliegta.

[14.4] Drošības policija 2004.gada 26.jūlijā ar vēstuli Nr.21/1599k informēja Valsts robežsardzi par to, ka *A.K.* ar iekšlietu ministra 2004.gada 27.maija rīkojumu Nr.530 ir iekļauts to personu sarakstā, kurām ieceļošana Latvijas Republikā aizliegta.

[14.5] 2004.gada 2.septembrī Iekšlietu ministrija ir sagatavojusi vēstuli Nr.1/43-770-K „Par iekļaušanu to ārzemnieku sarakstā, kuriem ieceļošana Latvijas Republikā ir aizliegta", ar kuru informē *A.K.*, ka pieteicējs iekļauts to personu sarakstā, kurām ieceļošana Latvijas Republikā liegta uz nenoteiktu laiku *(lietas lapa 82)*.

[14.6] 2004.gada 2.septembrī PMLP, pamatojoties uz Imigrācijas likuma 35.panta 3. un 11.punktu, pieņēma lēmumu Nr.895 „Par uzturēšanās atļaujas anulēšanu", anulēt pieteicējam izsniegto uzturēšanās atļauju *(lietas lapa 84-85)*.

[14.7] *A.K.* 2004.gada 3.septembrī izsaukts uz Drošības policiju sakarā ar 2004.gada 24.augustā masu medijos izplatīto paziņojumu kā rezultātā pieņemts lēmums par atteikšanos ierosināt kriminālllietu *(lietas lapa 68)*.

[14.8] 2004.gada 3.septembrī, plkst.16:13 Valsts Robežsardze */adrese/* veikusi pieteicēja aizturēšanu, lai noskaidrotu apstākļus, par ko sastādīts administratīvās aizturēšanas protokols Nr.133 *(lietas lapa 10)*.

[14.9] 2004.gada 3.septembrī *A.K.* Valsts robežsardzes pārvaldē paziņots ar Iekšlietu ministrijas 2004.gada 2.septembra vēstuli Nr.1/43-770-K par iekļaušanu to personu sarakstā, kurām ieceļošana Latvijas Republikā liegta uz nenoteiktu laiku.

[14.10] 2004.gada 3.septembrī *A.K.* Valsts robežsardzes pārvaldē paziņots PMLP 2004.gada 2.septembra lēmums Nr.895 par pieteicējam izsniegtās uzturēšanās atļaujas anulēšanu *(lietas lapa 84-85)*.

[14.11] 2004.gada 3.septembrī, plkst.17:30 Valsts robežsardze veica pieteicēja aizturēšanu, par ko sastādīts Protokols Nr.134 par ārzemnieka aizturēšanu saskaņā ar Latvijas Republikas Imigrācijas likuma 51.pantu *(lietas lapa 13)*.

[14.12] 2004.gada 3.septembrī PMLP Personu statusa kontroles departaments, pamatojoties uz Imigrācijas likuma 47.panta pirmās daļas 2.punktu, pieņēma lēmumu Nr.2515, ar kuru noteikts, ka pieteicējs piespiedu kārtā izraidāms no Latvijas Republikas *(lietas lapa 88)*.

[14.13] 2004.gada 21.septembrī PMLP priekšnieks saņēma pieteicēja 2004.gada 10.septembra iesniegumu, kurā apstrīdēts PMLP 2004.gada 3.septembra lēmums, un ar 2004.gada 21.oktobra lēmumu atteica atcelt 2004.gada 3.septembra.

[14.14] 2004.gada 24.novembrī *A.K.* iesniedza pieteikumu Administratīvajai rajona tiesai, lūdzot atzīt vairākus ar aizturēšanu un izraidīšanu saistītos administratīvus aktus par prettiesiskiem un atlīdzināt morālo un materiālo kaitējumu.

[14.15] Ar Administratīvā rajona tiesas 2005.gada 3.oktobra spriedumu Valsts robežsardzei uzlikts par pienākumu novērtēt pieteicēja aizturēšanas tiesiskumu un viena mēneša laikā izdot administratīvo aktu, ņemot vērā tiesas sēdē konstatētus apstākļus. Šajā daļā spriedums netika pārsūdzēts un stājās spēkā 2005.gada 24.oktobrī, līdz ar to līdz 2005.gada 24.novembrim Valsts robežsardzes priekšniekam bija jāizdod spriedumā minētais administratīvais akts, kas netika izdarīts.

[14.16] 2006.gada 24.aprīlī pieteicējs vērsies Valsts robežsardzē ar iesniegumu par administratīvās lietas izskatīšanu un zaudējumu atlīdzināšanu, ar kuru lūgts atzīt abas aizturēšanas par prettiesiskām, kā arī atlīdzināt personisko un morālo kaitējumu *(lietas lapa 21).*

[14.17] Valsts robežsardze 2006.gada 25.maijā pieņēma lēmumu Nr.393 „Par apstrīdētā administratīvā akta tiesiskumu un kaitējuma atlīdzinājuma piešķiršanas noraidīšanu” *(lietas lapa 23).*

[15] Pieteicējs lūdz atzīt par prettiesisku pieteicēja administratīvo aizturēšanu 2004.gada 3.septembrī un atzīt par prettiesisku pieteicēja aizturēšanu sakarā ar Imigrācijas likuma 51.pantu 2004.gada 3.septembrī. Līdz ar to apgabaltiesai ir jāpārbauda pieteicēja aizturēšanas 2004.gada 3.septembrī, plkst.16:13, par ko sastādīts administratīvās aizturēšanas protokols Nr.133, un pieteicēja aizturēšanas 2004.gada 3.septembrī, plkst.17:30, par ko sastādīts protokols Nr.134 par ārzemnieka aizturēšanu saskaņā ar Latvijas Republikas Imigrācijas likuma 51.pantu, tiesiskums, kā arī, vai Valsts robežsardze pamatoti ir atteikusies izmaksāt pieteicējam morālo kaitējumu

[16] Saskaņā ar LAPK 252.pantu likumdošanas aktos tieši paredzētajos gadījumos, lai pārtrauktu administratīvos pārkāpumus, kad izlietoti citi ietekmēšanas līdzekļi, lai noteiktu pārkāpēja personu, lai sastādītu protokolu par administratīvo pārkāpumu, ja to nevar izdarīt uz vietas un ja protokola sastādīšana ir obligāta, lai nodrošinātu lietu savlaicīgu un pareizu izskatīšanu un izpildītu administratīvo pārkāpumu lietās pieņemtos lēmumus, ir atļauta personas administratīva aizturēšana. Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 254.panta 1.punkts paredz, ka administratīvā kārtā aizturēt personu, kura izdarījusi administratīvo pārkāpumu, drīkst policijas darbinieki (amatpersonas), normatīvajos aktos tieši paredzētajos gadījumos. Saskaņā ar likumu „Par policiju” 12.panta 8^{1}.punktu policijas darbinieki (konkrētajā gadījumā Drošības policija) drīkst administratīvā kārtā aizturēt personu līdz nodošanai kompetentām iestādēm personas, kas pārkāpušas ārvalstnieku un bezvalstnieku ieceļošanas, uzturēšanās, izceļošanas un tranzīta noteikumu prasības.

Konkrētajā gadījumā Administratīvā apgabaltiesa no lietas materiāliem nekonstatē, ka pieteicēju administratīvā kārtā līdz viņa nodošanai kompetentām

iestādēm būtu aizturējusi Drošības policija, jo par to neliecina neviens dokuments.

No Lēmuma izriet, ka pieteicējs 2004.gada 3.septembrī, plkst.16:13 aizturēts sakarā ar iespējamu LAPK 190.[13]panta pārkāpumu, kas nosaka administratīvo atbildību „par uzturēšanos Latvijas Republikā bez derīgas vīzas vai uzturēšanās atļaujas". Atbilstoši LAPK 254.panta 2.punktam personas administratīvā aizturēšana šādos gadījumos ir atbildētāja – Valsts robežsardzes kompetencē.

LAPK 255.panta otrā daļa nosaka, ka „ārzemniekus, kuri pārkāpuši ieceļošanas, uzturēšanās, izceļošanas vai tranzīta noteikumus Latvijas Republikā, var aizturēt uz laiku līdz trim stundām, lai sastādītu protokolu par administratīvo pārkāpumu, bet, ja nepieciešams noskaidrot pārkāpēja personu vai pārkāpuma izdarīšanas apstākļus, – uz laiku līdz trim diennaktīm, divdesmit četru stundu laikā no aizturēšanas brīža rakstveidā paziņojot par to prokuroram."

No tiesību normas satura izriet, ka personu ir tiesības administratīvi aizturēt ne tikai administratīvā pārkāpumu protokola sastādīšanai, bet arī pārkāpuma izdarīšanas apstākļu noskaidrošanai, pie kam, pārkāpuma izdarīšanas apstākļu noskaidrošanas nepieciešamības gadījumā administratīvās aizturēšanas ilgums var pārsniegt trīs stundas. Vērtējot minēto tiesību normu kopsakarā ar LAPK 252.pantu, kā arī LAPK 238.[1]pantu, tiesa secina, ka ne vienmēr, personu administratīvi aizturot, iestādei ir jāpārzina šīs aizturēšanas rezultāts, t.i., persona netiek aizturēta tikai administratīvā pārkāpuma protokola sastādīšanai, bet arī personības vai pārkāpuma izdarīšanas apstākļu noskaidrošanai. Arī pastāvot šaubām par administratīvo pārkāpumu no personas puses, Valsts robežsardze ir tiesīga aizturēt personu, lai noskaidrotu apstākļu kopumu, kas nepieciešams lēmuma pieņemšanai saskaņā ar LAPK 238.[1]pantu.

[17] Administratīvā apgabaltiesa konstatē, ka 2004.gada 3.septembrī pieteicējs izsaukts uz Drošības policiju, kur tiek pieņemts lēmums par atteikšanos ierosināt krimināllietu. Pieteicējs no Drošības policijas nogādāts Rīgas ostas muitas zonā un nodots Valsts robežsardzei. Par pieteicēja aizturēšanu 2004.gada 3.septembrī, plkst.16:13 sastādīts administratīvās aizturēšanas protokols Nr.133, kurā norādīts, ka pieteicējs saskaņā ar LAPK 252.-257.pantu plkst. 16:13 aizturēts */adrese/*, lai noskaidrotu apstākļus. Administratīvo pārkāpumu pieteicēja darbībās Valsts robežsardze nav konstatējusi, ko apliecina fakts, ka pieteicējam nav ticis sastādīts administratīvā pārkāpuma protokols un pieteicējs nav ticis administratīvi sodīts.

[18] No lietas materiāliem izriet, ka Valsts robežsardze jau 2004.gada 26.jūlijā bija informēta, ka pieteicējs jau 2004.gada 27.maijā ir iekļauts to personu sarakstā, kurām ieceļošana Latvijas Republikā aizliegta. Pārņemot pieteicēju no Drošības policijas, Valsts robežsardzei bija zināms, ka pieteicējs ir iekļauts to personu sarakstā, kurām ieceļošana Latvijas Republikā aizliegta. Apgabaltiesas tiesas sēdē 2010.gada 24.februārī Valsts robežsardzes pārstāvis

paskaidroja, ka, aizturot un nogādājot pieteicēju */adrese/*, Valsts robežsardzes rīcībā bija iekšlietu ministra 2004.gada 2.septembra vēstule Nr.1/43-770-K, ar kuru tā informē *A.K.*, ka pieteicējs iekļauts to personu sarakstā, kurām ieceļošana Latvijas Republikā liegta uz nenoteiktu laiku un PMLP 2004.gada 2.septembra lēmums Nr.895 „Par uzturēšanās atļaujas anulēšanu". Valsts robežsardze iepazīstināja *A.K.* ar minētajiem dokumentiem. Ņemot vērā, ka Valsts robežsardzes rīcībā bija informācija, ka pieteicējs ir iekļauts sarakstā un ka tās rīcībā pieteicēja aizturēšanas un nogādāšanas */adrese/* brīdī bija iekšlietu ministra 2004.gada 2.septembra vēstule un PMLP 2004.gada 2.septembra lēmums, tad apgabaltiesa secina, ka jau aizturēšanas brīdī Valsts robežsardze zināja, ka nav pamata aizturēt pieteicēju saskaņā ar LAPK LAPK 190.[13]pantu, jo pieteicējs par to, ka ir sarakstā, kurām ieceļošana Latvijas Republikā aizliegta, un ka ir anulēta viņam uzturēšanās atļauja, uzzināja aizturēšanas laikā, proti, Valsts robežsardze zināja, ka pieteicējam nebija iespējams un viņš nevarēja izpildīt lēmumu par uzturēšanās atļaujas anulēšanu labprātīgi. Tādējādi, tā kā nebija nekādu apstākļu, kas Valsts robežsardzei jau nebija zināmi, apgabaltiesas ieskatā nebija pamata pieteicēju aizturēt saskaņā ar LAPK 252.-257.pantu, lai noskaidrotu apstākļus.

Pretēji tiesas sēdē konstatētajam no Lēmuma satura izriet, ka 2004.gada 3.septembrī */adrese/* (Valsts robežas Rīgas pārvaldes administratīvās ēkas Rīgas Tirdzniecības ostas muitas zonas adrese) pārkāpuma apstākļu noskaidrošanas gaitā, Valsts robežsardzes amatpersonas saņēma un iepazīstināja *A.K.* ar 2004.gada 2.septembra iekšlietu ministra un PMLP lēmumu. Apgabaltiesa uzskata, ka jebkurā gadījumā, lai ierobežotu personas brīvību, pirms personas aizturēšanas iestādes rīcībā ir jābūt informācijai par administratīvo pārkāpumu un personai ir jāzina par ko tā tiek aizturēta. Nav pieļaujams, ka personu administratīvi aiztur un tikai pēc tam skaidro vai ievāc informāciju, vai pastāv pamats personas saukšanai pie administratīvās atbildības.

Ņemot vērā konstatēto, Administratīvā apgabaltiesa atzīst, ka pieteicēja aizturēšana saskaņā ar LAPK 252.-257.pantu ir nepamatota un prettiesiska un Lēmums daļā par šīs aizturēšanas atzīšanu par tiesisku ir nepamatots.

[19] Saskaņā ar Eiropas Cilvēktiesību un pamatbrīvību aizsardzības konvencijas 5.panta pirmās daļas c punktu ikvienam ir tiesības uz brīvību un drošību. Nevienam nedrīkst atņemt brīvību, izņemot gadījumos un likumā noteiktā kārtībā, tai skaitā, ja kāda persona tiek likumīgi aizturēta vai apcietināta ar nolūku nodot viņu kompetentām tiesībaizsardzības iestādēm, balstoties uz pamatotām aizdomām, ka šī persona ir pārkāpusi likumu, vai ja ir pamatots iemesls uzskatīt par nepieciešamu aizkavēt viņu izdarīt likumpārkāpumu vai nepieļaut viņas bēgšanu pēc likumpārkāpuma izdarīšanas. Panta otrā daļa paredz, ka ikvienu aizturētu personu nekavējoties jāinformē viņam saprotamā valodā par aizturēšanas iemesliem un par jebkuru viņam izvirzīto apsūdzību. Panta piektajā daļā paredzēts, ka ikvienai personai, kas aizturēta vai apcietināta pretēji šī panta nosacījumiem, ir jābūt nodrošinātām tiesībām uz kompensāciju.

Ņemot vērā minēto tiesisko regulējumu, Administratīvā apgabaltiesa atzīst, ka personas aizturēšana ir uzskatāma par būtisku personas tiesību aizskārumu, tāpēc jo īpaši svarīgi to veikt likumā noteiktā kārtībā.

Pamatojoties uz minēto, Administratīvā apgabaltiesa uzskata, ka Valsts robežsardzes prettiesiskā rīcība, ir būtisks pieteicēja tiesisko interešu aizskārums un pieteicējam ir tiesības par minēto aizskārumu saņemt atlīdzinājumu.

[20] Administratīvā apgabaltiesa konstatē, ka Protokols Nr.134 par ārzemnieka aizturēšanu saskaņā ar Imigrācijas likuma 51.pantu pieteicējam sastādīts 2004.gada 3.septembrī, plkst. 17:30, kur konstatēts, ka 2004.gada 3.septembrī plkst. 16:13 pieteicēju administratīvi aizturēja VRS RIP RPImD darbinieki, 2004.gada 2.septembrī iekšlietu ministrs pieņēma lēmumu pieteicēju iekļaut melnajā sarakstā, 2004.gada 2.septembrī PMLP pieņēma lēmumu Nr.895 anulēt pieteicējam termiņuzturēšanās atļauju Latvijas Republikā. Ņemot vērā minēto un to, ka kompetentām valsts iestādēm, to skaitā Valsts robežsardzei, ir pamats uzskatīt, ka ārzemnieks rada draudus valsts drošībai vai sabiedriskajai kārtībai un drošībai, pamatojoties uz Imigrācijas likuma 51.panta pirmās daļas 2.punktu, nolemts pieteicēju ievietot VRS RIP NIPUA. No aizturēšanas iestādes pieteicējs atbrīvots 2004.gada 3.septembrī, plkst. 17:45, pamatojoties uz VRS RIP Personu konvojēšanas rīkojumu Nr.61.

Savukārt PMLP 2004.gada 3.septembrī, pamatojoties uz Imigrācijas likuma 47.panta pirmās daļas 2.punktu un Administratīvā procesa likuma 62.panta otrās daļas 1.punktu, pieņēmusi lēmumu Nr.2515 par ārzemnieka izraidīšanu.

[21] Imigrācijas likuma 47.panta pirmās daļas 2.punkts, cita starpā, paredz, ka Pilsonības un migrācijas lietu pārvaldes priekšnieks vai viņa pilnvarota amatpersona 10 dienu laikā no šā panta pirmās daļas 2.punktā minēto apstākļu konstatēšanas dienas pieņem lēmumu par ārzemnieka piespiedu izraidīšanu, ja Valsts robežsardzes amatpersona aizturējusi ārzemnieku Latvijas Republikas teritorijā. Reglamentējot Valsts robežsardzes tiesības aizturēt ārzemnieku, minētā likuma 51.panta pirmās daļas 2.punkts noteic, ka Valsts robežsardzes amatpersonai ir tiesības aizturēt ārzemnieku, ja kompetentām valsts iestādēm, to skaitā Valsts robežsardzei, ir pamats uzskatīt, ka ārzemnieks rada draudus valsts drošībai vai sabiedriskajai kārtībai un **drošībai.** Ja kompetentām valsts iestādēm ir pamats uzskatīt, ka ārzemnieks rada draudus valsts drošībai vai sabiedriskajai kārtībai un drošībai, iekšlietu ministrs, pamatojoties uz Imigrācijas likuma 61.panta pirmās daļas 2.punktu, pieņem lēmumu par ārzemnieka iekļaušanu to personu sarakstā, kurām ieceļošana Latvijas Republikā aizliegta.

Saskaņā ar Imigrācijas likuma 47.panta pirmās daļas 2.punktu pārvalde lēmumu par piespiedu izraidīšanu pieņem, ja Valsts robežsardze šo personu ir aizturējusi. Atbilstoši šā likuma 51.panta pirmajai daļai Valsts robežsardzei šādas tiesības ir, tai skaitā, ja kompetentām valsts iestādēm, to skaitā Valsts robežsardzei, ir pamats uzskatīt, ka ārzemnieks rada draudus valsts drošībai vai sabiedriskajai kārtībai un drošībai. No minētajām tiesību normām secināms, ka

Pilsonības un migrācijas lietu pārvaldes lēmuma pamats ir personas aizturēšanas fakts.

No ārzemnieka piespiedu izraidīšanas tiesiskā regulējuma izriet, ka personas piespiedu izraidīšanai no Latvijas vairākām iestādēm ir noteikta konkrēta kompetence, katra no tām savu kompetenci īsteno patstāvīgi un katrai ir patstāvīga pieņemto lēmumu vai darbību tiesiskuma kontroles kārtība. Kā norādījis Augstākās tiesas Senāta Administratīvo lietu departaments 2008.gada 19.jūnija spriedumā SKA – 285/2008 personas piespiedu izraidīšana no valsts šai personai ir vienots process. Tās ir attiecībā uz šo personu no valsts puses konsekventi veiktas darbības šīs personas izraidīšanai. Ja šajā procesā ir pieļauti kādi pārkāpumi, nav nozīmes, kura tieši iestāde šo pārkāpumu pieļāvusi, jebkurā gadījumā atbildētājs ir Latvijas Republika. Apstāklis, ka pārkāpums ir pieļauts kādā no sākotnējiem izraidīšanas posmiem, var iespaidot arī izraidīšanas rezultātu kopumā. Citiem vārdiem, vispārīgā gadījumā, ja izraidīšanas procesā ir atkritis pamats, uz kura sākta izraidīšana, vai pieļauti būtiski pārkāpumi aizturēšanā, tas ietekmē gala rezultāta – piespiedu izraidīšanas – tiesiskumu.

PMLP 2004.gada 3.septembra lēmums Nr.2515 par ārzemnieka izraidīšanu ir galīgais lēmums ārzemnieka izraidīšanas procesā. Savukārt 2004.gada 3.septembra Protokols Nr.134 par ārzemnieka aizturēšanu saskaņā ar Imigrācijas likuma 51.pantu ir vērsts uz galīgā lēmuma pieņemšanu un pieņemts galīgā administratīvā akta izdošanas procesā. Judikatūrā ir atzīts, ka pārbaudot galīgā administratīvā akta tiesiskumu, vienlaicīgi tiek pārbaudīti administratīvā akta izdošanas procesā veikto procesuālo darbību tiesiskums un pieņemtie lēmumi. Administratīvās apgabaltiesas ieskatā, ņemot vērā, ka ārzemnieka izraidīšana no valsts šai personai ir vienots process, tad pieteicēja aizturēšana saskaņā ar Imigrācijas likuma 51.pantu, ir pārbaudāma, pārbaudot PMLP 2004.gada 3.septembra lēmuma Nr.2515 par ārzemnieka izraidīšanu tiesiskumu. Apgabaltiesas ieskatā atsevišķu procesuālu darbību un atsevišķu lēmumu pārbaude, kas veido vienotu personas izraidīšanas procesu, apgrūtina objektīvu lietas izskatīšanu un padara administratīvo procesu par smagnēju.

Bez tam apgabaltiesa konstatē, ka sākotnēji pieteicējs Administratīvajā rajona tiesā lietā Nr.A42176705 bija iesniedzis pieteikumu par PMLP 2004.gada 21.oktobra lēmuma Nr.1069 atzīšanu par prettiesisku, zaudējumu un morālā kaitējumu atlīdzinājumu (sākotnējais lēmums - PMLP 2004.gada 3.septembra lēmuma Nr.2515 par ārzemnieka izraidīšanu) un papildinājis ar prasījumu atzīt pieteicēja administratīvo aizturēšanu par prettiesisku un atzīt pieteicēja aizturēšanu sakarā ar Imigrācijas likuma 51.pantu par prettiesisku. Izskatot lietu, Administratīvā rajona tiesa 2005.gada 3.oktobrī, tai skaitā, noteica pienākumu Valsts robežsardzei izskatīt pēc būtības pieteicēja 2004.gada 28.septembra apstrīdēšanas iesniegumu par pieteicēja aizturēšanu 2004.gada 3.septembrī, kā arī uzdeva Valsts robežsardzes augstākajai iestādei viena mēneša laikā pēc sprieduma stāšanās likumīgā spēkā izdot administratīvo aktu par apstrīdēto Valsts robežsardzes amatpersonu veikto pieteicēja aizturēšanu 2004.gada 3.septembrī. Respektīvi, pieteicējs jau sākotnēji, lūdzot pārbaudīt PMLP 2004.gada 21.oktobra lēmuma par izraidīšanu tiesiskumu, vienlaicīgi ir lūdzis

atzīt par prettiesisku pieteicēja administratīvo aizturēšanu un aizturēšanu saskaņā ar Imigrācijas likuma 51.pantu.

Ņemot vēra minēto, apgabaltiesa uzskata, ka pieteicēja aizturēšanas 2004.gada 3.septembrī, plkst.17:30, par ko sastādīts protokols Nr.134 par ārzemnieka aizturēšanu saskaņā ar Latvijas Republikas Imigrācijas likuma 51.pantu, tiesiskums un personiskā un morālā kaitējuma atlīdzinājums, ir pārbaudāms, pārbaudot PMLP 2004.gada 21.oktobra lēmuma Nr.1069 atzīšanu par prettiesisku, zaudējumu un morālā kaitējumu atlīdzinājumu (PMLP 2004.gada 3.septembra lēmuma Nr.2515 par ārzemnieka piespiedu izraidīšanu) tiesiskumu lietā Nr.A42176705.

[22] Saskaņā ar Administratīvā procesa likuma 282.panta 1.punktu tiesa izbeidz tiesvedību lietā, ja lieta nav izskatāma administratīvā procesa kārtībā.

Tā kā apgabaltiesa atzina, ka pieteicēja aizturēšanas 2004.gada 3.septembrī, plkst.17:30, par ko sastādīts protokols Nr.134 par ārzemnieka aizturēšanu saskaņā ar Latvijas Republikas Imigrācijas likuma 51.pantu, tiesiskums nav pārbaudāms atsevišķi (nav atsevišķs pieteikuma priekšmets), bet ir pārbaudāms, pārbaudot 2004.gada 21.oktobra lēmuma atzīšanu par prettiesisku, zaudējumu un morālā kaitējumu atlīdzinājumu (sākotnējais lēmums - PMLP 2004.gada 3.septembra lēmuma Nr.2515 par ārzemnieka piespiedu izraidīšanu) tiesiskumu, tad tiesa secina, ka atsevišķi lieta par pieteicēja aizturēšanas 2004.gada 3.septembrī, plkst.17:30, par ko sastādīts protokols Nr.134 par ārzemnieka aizturēšanu saskaņā ar Latvijas Republikas Imigrācijas likuma 51.pantu, nav izskatāma administratīvā procesa kārtībā, tādēļ tiesvedību lietā šajā daļā izbeidz.

Ņemot vērā, ka tiesa atzina, ka lieta šajā daļā nav izskatāma administratīvā procesa kārtībā, tad arī nav pamats skatīt prasījumu daļā par personiskā un morālā kaitējuma atlīdzinājumu.

[23] APL 92.pants paredz, ka ikviens ir tiesīgs prasīt atbilstīgu atlīdzinājumu par mantiskajiem zaudējumiem vai personisko kaitējumu, arī morālo kaitējumu, kas viņam nodarīts ar administratīvo aktu vai iestādes faktisko rīcību.

Valsts pārvaldes iestāžu nodarīto zaudējumu atlīdzināšanas likuma 8.panta pirmā daļa noteic, ka personiskais kaitējums šā likuma izpratnē ir kaitējums, kas ar iestādes prettiesisku administratīvo aktu vai prettiesisku faktisko rīcību nodarīts fiziskās personas dzīvībai, fiziskajai integritātei, veselībai, brīvībai, godam un cieņai, personiskam un ģimenes noslēpumam vai komercnoslēpumam, autortiesībām vai citām nemantiskajām tiesībām vai ar likumu aizsargātajām interesēm. Personiskā kaitējuma atlīdzinājuma tiesiskais pamats tiek pierādīts ar Administratīvā procesa likumā noteiktajiem pierādīšanas līdzekļiem. Privātpersonai ir pienākums norādīt personiskā kaitējuma atlīdzinājuma apmēru un to pamatot (11.panta otrā daļa).

Savukārt Valsts pārvaldes iestāžu nodarīto zaudējumu atlīdzināšanas likuma 9.pants noteic, ka morālais kaitējums šā likuma izpratnē ir fiziskās personas ciešanas, kuras tai izraisījis būtisks šīs personas tiesību vai ar likumu

aizsargāto interešu prettiesisks aizskārums. Minētā likuma 11.panta trešā daļa paredz, ka morālā kaitējuma atlīdzinājuma tiesiskais pamats uzskatāms par pierādītu, ja ir pierādīts fiziskās personas tiesību vai ar likumu aizsargāto interešu aizskārums. Privātpersonai ir pienākums norādīt morālā kaitējuma atlīdzinājuma apmēru.

Tātad morālā kaitējuma tiesiskais pamats tiek uzskatīts par pierādītu, ja ir pierādīts fiziskās personas tiesību vai ar likumu aizsargāto interešu aizskārums. Morālais kaitējums tiek prezumēts, proti, tiek pieņemts, ka konkrēts aizskārums konkrētajai personai varētu izraisīt nepamatotas ciešanas *(sk. I.Gredzena. Valsts atbildība un tās veidi. Zaudējumu atlīdzība administratīvajā procesā. Rīga: izdevniecība „Nordik", 2004, 71., 89.lpp.)*.

Morālā kaitējuma atlīdzināšanas gadījumā morālais kaitējums nosakāms atbilstoši aizskarto tiesību un ar likumu aizsargāto interešu nozīmīgumam un konkrētā aizskāruma smagumam, ņemot vērā iestādes rīcības tiesisko un faktisko pamatojumu un motīvus, cietušā rīcību un līdzatbildību, kā arī citus konkrētajā gadījumā būtiskus apstākļus (*sk. Senāta 2006.gada 17.janvāra spriedumu lietā Nr.SKA-8*).

[24] Tā kā ir konstatēts pieteicēja tiesību aizskārums [18] un [19], tad ir uzskatāms par pierādītu morālā kaitējuma tiesiskais pamats. Nav apšaubāms arī cēloniskais sakars starp prettiesisko rīcību un kaitējumu – Valsts robežsardzes rīcība, nepamatoti aizturot pieteicēju, izraisīja pieteicēja Latvijas Republikas Satversmes 94.pantā un Eiropas Cilvēka tiesību un pamatbrīvību aizsardzības konvencijas 5.pantā garantēto tiesību uz personas brīvību, drošību un neaizskaramību aizskārumu, tādējādi nodarot morālu kaitējumu pieteicējam. Līdz ar to, vērtējot aizskarto tiesību nozīmīgumu un konkrētā aizskāruma smagumu, kā arī iestādes rīcības pamatojumu, ir nosakāms morālā kaitējuma atlīdzinājuma apmērs.

[25] APL 94.panta ceturtā daļa noteic, ka atlīdzināšanas pienākumu attiecīgais publisko tiesību subjekts var izpildīt, atjaunojot stāvokli, kāds pastāvēja pirms zaudējuma vai kaitējuma nodarīšanas, vai, ja tas nav vai nav pilnībā iespējams vai nav adekvāti, samaksājot atbilstīgu atlīdzinājumu naudā.

Atbilstoši Valsts pārvaldes iestāžu nodarīto zaudējumu atlīdzināšanas likuma 14.panta trešajai un ceturtajai daļai morālā kaitējuma atlīdzinājumu nosaka apmērā līdz 3000 latiem. Ja nodarīts smags morālais kaitējums, atlīdzinājumu var noteikt apmērā līdz 5000 latiem, bet, ja nodarīts kaitējums dzīvībai vai sevišķi smags kaitējums veselībai, maksimālais atlīdzinājuma apmērs var būt līdz 20 000 latiem. Ja iestāde vai tiesa, izvērtējot konkrētā gadījuma apstākļus, konstatē, ka privātpersonas tiesību vai ar likumu aizsargāto interešu aizskārums nav smags, morālā kaitējuma patstāvīgs vai papildu atlīdzinājums var būt iestādes rakstveida vai publiska atvainošanās.

Tātad minētās tiesību normas noteic morālā kaitējuma atlīdzināšanas pienākuma izpildes veidus, kā arī atlīdzinājuma apmēru. No šīm tiesību normām ir secināms, ka atlīdzināšanas pienākumu iestāde var izpildīt, atjaunojot stāvokli,

kāds bija pirms kaitējuma nodarīšanas (restitūcija), atvainojoties vai atlīdzinot kaitējumu naudā.

[26] Tā kā Administratīvā apgabaltiesa atzina, ka pieteicējai ir tiesības saņemt atlīdzinājumu [19] punktā minēto pārkāpumu, Administratīvā apgabaltiesa izvērtē pieteicēja tiesības uz personiskā un morālā kaitējuma atlīdzināšanu tikai šajā daļā.

Administratīvā apgabaltiesa konstatē, ka pieteicēja nav atsevišķi izdalījusi personiskā un morālā kaitējuma atlīdzinājumu. Pieteikumā ir norādīts, ka personiskais un morālais kaitējums ir radies prettiesiskās brīvības atņemšanas dēļ. Savukārt pretapelācijas sūdzībā ir norādīts, ka morālais kaitējums ir arī tāpēc, ka pusgadu iestāde ir vilcinājusies ar atbildes sniegšanu.

Administratīvās apgabaltiesas ieskatā, izlemjot par personiskā un morālā kaitējuma atlīdzinājumu, ir jāņem vērā Eiropas Cilvēktiesību tiesas atzinumi, jo pieteicēja tiesību aizskārums ir saistīts ar Eiropas Cilvēktiesību un pamatbrīvību aizsardzības konvencijas 5.panta pirmās daļas c punkta pārkāpumu un Eiropas Cilvēktiesību tiesai ir ilggadīga prakse iestāžu amatpersonu prettiesiskās darbības rezultātā nodarīto zaudējumu noteikšanā, kas saistīti ar konvencijas pārkāpumiem.

Administratīvā apgabaltiesa konstatēja, ka Eiropas Cilvēktiesību tiesa 2006.gada 11.jūlija spriedumā lietā Nr.13229/03 Saadi v. The United Kingdom atzina par likumam neatbilstošu, personas tiesības aizskarošu un aizturēšanai pielīdzinātu iestādes prasību personai, kura lūdza patvēruma tiesības, atkārtoti ierasties pie iestādes ierēdņa, nenorādot ne rīcības pamatojumu, ne iespējamo ierobežojumu termiņu, ne lēmuma pieņemšanas termiņu. No tiesas sprieduma izriet, ka personai tādējādi tika ierobežota rīcības brīvība 76 stundas. Eiropas Cilvēktiesību tiesa atzina, ka personai nodarītais morālais kaitējums atlīdzināms ar pašu faktu, ka tiesa ir atzinusi šādu iestādes rīcību par prettiesisku un neatbilstošu Eiropas Cilvēktiesību un pamatbrīvību aizsardzības konvencijai.

Arī Eiropas Cilvēktiesību tiesa 2004.gada 8.jūnija spriedumā lietā Nr.40905/98 (Hilda Hafsteinsdóttir v. Iceland), konstatēja, ka personas rīcības brīvība, viņu apcietinot līdz atskurbšanai sešas reizes apmēram 9 gadu laikā (katru reizi persona pavadīja policijas iecirknī visu nakti), ir ierobežota nepamatoti. Tomēr Eiropas Cilvēktiesību tiesa atzina, ka personai nodarītais morālais kaitējums atlīdzināms ar pašu faktu, ka tiesa ir atzinusi šādu iestādes rīcību par prettiesisku.

Tā kā Valsts robežsardze ir nodarījusi pieteicējam personisko un morālo kaitējumu, bet, ņemot vērā, ka pieteicēja rīcības brīvība bez tiesiska pamata ilga tikai vienu stundu un septiņpadsmit minūtes, Administratīvā apgabaltiesa uzskata, ka ir iespējams pieteicējam atlīdzināt personisko un morālo kaitējumu, nenosakot to naudas izteiksmē.

Tāpat apgabaltiesa konstatē, ka ar Administratīvā rajona tiesas 2005.gada 3.oktobra spriedumu Valsts robežsardzei uzlikts par pienākumu novērtēt pieteicēja aizturēšanas tiesiskumu 2004.gada 3.septembrī un viena mēneša laikā izdot administratīvo aktu. Spriedums minētajā daļā netika pārsūdzēts un stājās spēkā 2005.gada 24.oktobrī. Tādējādi līdz 2005.gada 24.novembrim Valsts

robežsardzes priekšniekam bija jāizdod spriedumā minētais administratīvais akts, kas netika izdarīts.

2006.gada 24.aprīlī pieteicējs vērsies ar iesniegumu Valsts robežsardzē par administratīvās lietas izskatīšanu un zaudējumu atlīdzināšanu. Iesniegumā lūgts atzīt abas aizturēšanas 2004.gada 3.septembrī par prettiesiskām, kā arī atlīdzināt personisko un morālo kaitējumu Ls 500 apmērā.

Ar Lēmumu nolemts 2004.gada 3.septembra administratīvos aktus Nr.133 un Nr.134 atzīt par tiesiskiem, kā arī nolemts noraidīt pieteicēja lūgumu par personiskā un morālā kaitējuma atlīdzināšanu.

Līdz ar to apgabaltiesa konstatē, ka Valsts robežsardze tikai 2006.gada 25.maijā (pēc pusgada) ir izpildījusi Administratīvās rajona tiesas spriedumā noteikto, kas ir atzīstams par pārkāpumu.

[27] Valsts pārvaldes iestāžu nodarīto zaudējumu atlīdzināšanas likuma 14.panta ceturtā daļa paredz, ja iestāde vai tiesa, izvērtējot konkrētā gadījuma apstākļus, konstatē, ka privātpersonas tiesību vai ar likumu aizsargāto interešu aizskārums nav smags, morālā kaitējuma patstāvīgs vai papildu atlīdzinājums var būt iestādes rakstveida vai publiska atvainošanās.

Pamatojoties uz minēto, Administratīvā apgabaltiesa atzīst, ka Valsts robežsardzei ir jāatlīdzina pieteicējam personiskais un morālais kaitējums par robežsardzes darbinieku prettiesisko rīcību un Valsts robežsardzei ir jāsniedz pieteicējam rakstveida atvainošanās.

[28] Augstākās tiesas Senāta Administratīvo lietu departaments ir secinājis, ka no LAPK 286.[15]panta ceturtās daļas izriet, ka procesuāla lēmuma pārsūdzēšana administratīvā pārkāpuma lietā ir pakārtota sprieduma pārsūdzēšanai – apelācijas sūdzības iesniegšanai.

LAPK 286.[14]pants noteic, ka apelācijas instances tiesas spriedums administratīvā pārkāpuma lietā nav pārsūdzams un stājas spēkā tā sastādīšanas dienā. Tātad apelācijas sūdzību administratīvā pārkāpuma lietā var iesniegt vienīgi par pirmās instances tiesas spriedumu.

Līdz ar to arī blakus sūdzību var iesniegt vienīgi par pirmās instances tiesas vai tiesneša lēmumu. Tādējādi apelācijas instances tiesas vai tiesneša lēmums administratīvā pārkāpuma lietā nav pārsūdzams. Šādu secinājumu Senāts vairākkārt ir izdarījis jau iepriekš *(sk., piemēram, Senāta rīcības sēdes 2009.gada 7.maija lēmumu lietā Nr.SKA-463/2009, Senāta rīcības sēdes 2009.gada 15.septembra lēmumu lietā Nr.SKA-703/2009, Senāta rīcības sēdes 2009.gada 21.septembra lēmumu lietā Nr.SKA-704/2009, Senāta rīcības sēdes 2009.gada 28.septembra lēmumu lietā Nr.SKA-795/2009)*.

Savukārt APL 93.panta ceturtā daļa (redakcija, kas ir spēkā kopš 2009.gada 1.janvāra) noteic, ka prasījumu atlīdzināt zaudējumu vai kaitējumu, kas nodarīts ar tādu administratīvo aktu vai faktisko rīcību, kurai likumā noteikta īpaša pārsūdzēšanas kārtība, izskata tādā pašā kārtībā, kāda noteikta attiecīgā administratīvā akta vai faktiskās rīcības izskatīšanai tiesā.

Tā kā administratīvās aizturēšanas protokols Nr.133 ir procesuāls lēmums, tad pārsūdzēšana administratīvā pārkāpuma lietā ir pakārtota sprieduma

pārsūdzēšanai, tādēļ Administratīvās apgabaltiesas tiesas nolēmums šajā daļā nav pārsūdzams. Savukārt, ja nav pārsūdzams Administratīvās apgabaltiesas tiesas nolēmums iepriekš norādītajā daļā, tad arī Administratīvās apgabaltiesas tiesas nolēmums daļā (saistībā ar nepamatotu administratīvu aizturēšanu) par personiskā un morālā kaitējuma atlīdzinājumu nav pārsūdzams.

[29] Ņemot vērā norādīto, Administratīvā apgabaltiesa atzīst, ka pirmās instances tiesas spriedums nav pamatots

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 282.panta 1.punktu, 307. un 309.pantu, Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 286.[14]pantu, Administratīvā apgabaltiesa

nosprieda:

A.K. pieteikumu apmierināt daļā.

Atzīt par prettiesisku *A.K.* administratīvo aizturēšanu 2004.gada 3.septembrī (administratīvās aizturēšanas protokols Nr.133).

Valsts robežsardzei viena mēneša laikā no sprieduma spēkā stāšanās dienas sniegt *A.K.* rakstveida atvainošanos par Valsts robežsardzes rīcību - nepamatotu *A.K.* administratīvo aizturēšanu.

Spriedums šajā daļā nav pārsūdzams un stājas spēkā tā sastādīšanas dienā.

Izbeigt tiesvedību *A.K.* pieteikuma daļā par Valsts robežsardzes 2006.gada 25.maija lēmuma Nr.393 atcelšanu daļā par *A.K.* aizturēšanu saskaņā ar Imigrācijas likuma 51.pantu un personiskā un morālā kaitējuma atlīdzinājumu.

Spriedumā ietverto lēmumu var pārsūdzēt Augstākās tiesas Senāta Administratīvo lietu departamentā 10 dienu laikā no lēmuma pieņemšanas dienas, iesniedzot blakus sūdzību Administratīvajā apgabaltiesā.

Tiesas sēdes priekšsēdētāja	*(paraksts)*	S.Kanenberga
Tiesneši	*(paraksts)*	U.Mihailova
	(paraksts)	E.Puriņš

NORAKSTS PAREIZS
Administratīvās apgabaltiesas tiesnese S.Kanenberga
Rīga, 2010.gada 21.maijā